

חוקרת פעילות לבתי ספר יסודיים

תשפ"ג - 2023

צלמת: ענת פנחסי

תחם
התרבות
קרית המוזאונים פתח תקוה
Museum Campus Petach Tikva

מוזאון
petach tikva
פתח תקוה
museum
לאמנות
of art

מוזאון ראשונים
founders museum
לתולדות
for the history
פתח תקוה
of petach tikva

ג.ט.ס. |

עיריית פתח תקוה
PETACH TIKVA

אמנות + היסטוריה

היתרון בלימוד הנושא במוזאון האמנות

הביקור במוזאון לאמנות מהווה העשרה אידיאלית לתלמידים.ות כאשר האמנות מאפשרת חיבור בין תחומי דעת שונים הנלמדים בבית הספר. התכניות מעמיקות תוכן חינוכי ולימודי דרך יצירתיות ותוך כדי התייחסויות לסוגיות עכשוויות, חברתיות ורגשיות. התערובות מתחלפות כל 4 חודשים ועוסקות בנושאים חברתיים. במוזאון סדנת הדפס בלט ורשת מקצועית וצוות החינוך מורכב מאמניות ואמנים פעילים. היציאה אל המוזאון והדיאלוג עם אמנות מעודד את הביטוי הרגשי והחוש, מרחיב את הדעת ומעודד אוריינות חזותית.

ניתן להזמין תכנית מותאמת לכל שכבת גיל במוזאון. התכנית כוללת סיור בתערוכה וסדנת יצירה.

היתרון בלימוד הנושא במוזאון ראשונים

הביקור במוזאון ראשונים לתולדות פתח תקוה מאפשר ראייה תרבותית אותנטית, המעניקה לתלמידים.ות חוויית לימוד ברוח אחרת. המוזאון מציע מגוון תכניות המתייחסות לסיפור ההתיישבות בפתח תקוה וארץ ישראל דרך העבר, ההווה והעתיד באמצעים חווייתיים. במוזאון, המדמה רחוב במושבה של פעם, מוצגות תערוכות קבע - "בית במושבה", דגמים של בתי המושבה, גלנטריה, צלמניה - סטודיו בן נועם, וכן תערוכות מתחלפות במסגרת גלריית "הפינה". ביקור במוזאון מספק תוכן ייחודי וחוויה עירונית בלתי נשכחת באמצעות הדרכות תיאטרליות, סדנאות יצירה מיוחדות ותכניות בהתאמה אישית לצד משחקים אינטראקטיביים, העוסקים בחזון המייסדים ובהקמת המושבה שהפכה לעיר מצליחה.

תוכן העניינים

3	הסבר כללי על הביקור במוזאונים
4	חבילה לכיתות א'
6	חבילה לכיתות ב'
8	חבילה לכיתות ג'
10	חבילה לכיתות ד'
12	פרויקט עירוני "גלויה לעיר" לשכבת ד'
14	חבילה לכיתות ה'
16	חבילה לכיתות ו'
18	פרויקט מתמשך - אמץ אתר
20	פרויקט מתמשך - חושבים מחוץ למסגרת

כַּעֲקוֹת הַאֲרָצוֹת

נושא

סדנת הדפס המשלבת אנדות מוכרות ויצירות אמנות

תת סל

תחומי אמנויות, חברה ורוח

משך יחידת הביקור

שעה וחצי - 45 דקות מפגש + 45 דקות סדנה

הנושא בתכנית הלימודים

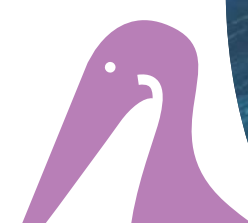
אמנות, אמנות חזותית, שפה ואוריינות

מוקד ההוראה

הזדמנות נהדרת עבור הילדים להביע את עצמם, לחקור, לפתח את החשיבה והיצירתיות, לפתח טעם אישי, לרכוש אוצר מילים חדש ולשכלל את יכולת התיאור. כל ילד יוצר בטכניקות דפוס סיפור אגדה חדש. תוצרי הסדנה המקצועיים מאפשרים הצגת תערוכה במרחב הבית ספרי.

וסוגיה מרכזית

התוכנית תומכת בלימודי העברית והבנת הנקרא, מחזקת יכולת מוטורית וסובלנות לאחר ולשונה.

רכבת הסיפורים

נושא

מסע לארץ הסיפורים

תת סל

תחומי מורשת, חברה ורוח

משך יחידת הביקור

שעה וחצי - 45 דקות מפגש + 45 דקות סדנה

הנושא בתכנית הלימודים

תיאטרון, שפה ואוריינות

מוקד ההוראה

הילדים מוזמנים לפגוש את הדמויות מתוך הסיפורים והאגדות הקלאסיים. ספרות ילדים איכותית תורמת להתפתחותם הקוגניטיבית, החברתית, הנפשית והלשונית של הילדים ומשמשת כלי לעיצובם. סיפורי ילדים המוצגים לילדים בדרך תיאטרלית **מפתחים את כושר הריכוז ומרחיבים את אוצר המילים. השירה והסיפורים המחורזים תורמים להתפתחות הקוגניטיבית, להרחבת אוצר המילים, לפיתוח האמפתיה לאחר ולפיתוח משך ההקשבה.**

וסוגיה מרכזית

* **סדנת יצירה** בה מכינים הילדים מזוודה לשים בה כצידה לדרך את רשימת הסיפורים עליהם למדו.

סיפור הבריאה

נושא	סדנת הדפס בנושא סיפור הבריאה
תת סל	תחומי אמנויות, חברה ורוח
משך יחידת הביקור	שעה וחצי - 45 דקות מפגש + 45 דקות סדנה
הנושא בתכנית הלימודים	מקרא, אמנות, מפגשים חזותיים ודיאלוגים - הכרת מושגים ואמנויות שונות, טיפוח ההבעה והיצירה בחומרים.

מוקד ההוראה וסוגיה מרכזית

ערך תרבותי רב טמון במפגש של הילדים עם הסיפור המקראי תוך שימוש באמצעים אמנותיים מגוונים להעשרת חוויית הלימוד של הנושא.

במפגש נתבונן בעבודות של אמניות ואמנים שתיארו בעבודתם את שבעת ימי הבריאה בדרכים יצירתיות ומגוונות. נכיר את טכניקת ההדפס המסורתית, מה מקורו וכיצד התפתח, וניצור הדפס המתאר את אחד מימי הבריאה מהזווית היצירתית של כל ילדה וילד.

תוצרי הסדנה המקצועיים מאפשרים הצגת תערוכה במרחב הבית ספרי.

מתאים לכיתות ב' ולטקס קבלת התורה בבית הספר.

התוכנית משתלבת בלימודי מקרא ומומלצת כהעשרה והרחבה של הנושא הנלמד בכיתה.

שיעור מלאכה

נושא	שיעורי המלאכה בתקופת ראשית המושבה
תת סל	תחומי מורשת, חברה ורוח
משך יחידת הביקור	שעה וחצי - 45 דקות מפגש + 45 דקות סדנה
הנושא בתכנית הלימודים	פעילויות העשרה ותרבות, יצירה ומלאכת יד

מוקד ההוראה וסוגיה מרכזית

תכנית מרתקת אשר מתחקה אחר שיעורי המלאכה בתקופת ראשית המושבה. התלמידים יפגשו דמויות תיאטרליות אשר ימחישו את רוח התקופה וינחו את התלמידים ליצירה ולמשחק בניחוח נוסטלגי.

התלמידים מפתחים תחושת שייכות למורשתם ולתרבותם. לימוד מקצועות העבר כמו שיעור מלאכה חושף את התלמידים ליצירה התרבותית לדורותיה, לערכים היסודיים המגלמים בה ולביטויים חווייתיים ומעשיים של ערכים אלה באורח החיים הקהילתי והישראלי.

סדנת מלאכה בה ילמדו התלמידים לרקום בשיטת שתי וערב על קרטון ביצוע.

צילום: אלעד שריג

על יצירתיות, אמנות ומשחק

נושא	סדנת הדפס - מקומם המשמעותי של יצירתיות ומשחק באמנות ובחיים
תת סל	תחומי אמנויות, חברה ורוח
משך יחידת הביקור	שעה וחצי - 45 דקות מפגש + 45 דקות סדנה
הנושא בתכנית הלימודים	אמנות, הכרת מושגים ואמנויות שונות
מוקד ההוראה וסוגיה מרכזית	החשיפה למגוון יצירות אמנות תורמת לטיפוח הדמיון, לפיתוח סקרנות ולגמישות מחשבתית. נגלה שמשחק ושעשוע הם מרכיב הכרחי במחשבה היצירתית. נתבונן במרחבי המשחק המוכרים בעבר ובהווה, נשתף פעולה וניצור תוך כדי משחק.

בסדנת ההדפס נברר מה חשיבותו של המשחק באמנות, מה המשמעות שלו וכיצד סוגים שונים של משחקים מיוצגים על פני מגוון יצירות אמנות מהארץ ומהעולם. המפגש ילווה במצגת ובסרטון ויכלול התנסות מעשית.

התוכנית תומכת בלימודי כישורי חיים, התמודדות עם בעיות וקבלת החלטות.

צלם: רוני טוביה

אצלנו בשכונה

נושא	חקר השכונה שלי בעבר ובהווה
תת סל	תחומי מורשת, חברה ורוח
משך יחידת הביקור	שעה וחצי - 45 דקות מפגש + 45 דקות סדנה
הנושא בתכנית הלימודים	משפחות ויישובים בראי תולדות ארץ ישראל
מוקד ההוראה וסוגיה מרכזית	השפעת השינויים על הסביבה והחברה. סיפור התרחבותה של המושבה דרך מופע תיאטרלי על מזוודה מסתורית ובה חפצים ישנים מהשכונה, המובילה את התלמידים לחקור את שכונתם בעבר ובהווה ואת מקומה במרחב. התוכנית משתלבת בלימודי השכונה והעיר, מולדת ומורשת.

סדנת יצירה בה יבנו התלמידים דגם של שכונה בסגנון פופאפ.

מקציפי השראה

נושא	סדנת צורות סימטריות
תת סל	תחומי אמנויות, מדע, טכנולוגיה ומתמטיקה
משך יחידת הביקור	שעה וחצי - 45 דקות מפגש + 45 דקות סדנה
הנושא בתכנית הלימודים	אמנות, גיאומטריה, סימטריה, צורות וגופים
מוקד ההוראה וסוגיה מרכזית	סדנה בנושא גיאומטריה, סימטריה, צורות וגופים לשם יצירת מקצבים וטקסטורות. התלמידים יזהו תנועות של הצורות והגופים במרחב ויחקרו את תכונותיהם. נבחן עבודות שנוצרו במסורת הפופ ארט המושפעת מעולם הייצור המסחרי, לצד עבודות של יאיוי קוסאמה והנקודות המפורסמות שלה. המפגש ילווה במצגת ובסרטון ויכלול התנסות מעשית של התלמידים.

מבט לראשונים

ערוץ ההיסטוריה של פתח תקוה

נושא	סיפורה של המושבה פתח תקוה וראשית ההתיישבות בארץ ישראל
תת סל	תחומי מורשת, חברה ורוח
משך יחידת הביקור	שעה וחצי - 45 דקות מפגש + 45 דקות סדנה
הנושא בתכנית הלימודים	משפחות ויישובים בראי תולדות ארץ ישראל
רעיונות מרכזיים	היישוב שלי בראי תולדות ארץ ישראל
מוקד ההוראה וסוגיה מרכזית	סיפור ראשית ההתיישבות בפתח תקוה ובארץ ישראל. צפייה בערוץ ההיסטוריה של פתח תקוה - HPT - תפגיש את התלמידים עם דמויות ואירועים מימי ראשית המושבה. דרך מופע תיאטרלי הומוריסטי יכירו התלמידים את הרקע להקמת המושבה פתח תקוה ואת הקשיים עימם התמודדו המתיישבים הראשונים. בסוף הפעילות יתקיים חידון אינטראקטיבי מאתגר על מה שלמדו בביקור.

אמן: גבי קריכלי
צילום: אלעד שריג

פרויקט עירוני מיוחד: אלוויה לעיר

נושא פתח תקוה - מעצמת פרדסנות

תת תחומי מורשת, מנהיגות ויזמות

משך יחידת הביקור פרויקט שנתי

הנושא בתכנית הלימודים משפחות ויישובים בראי תולדות ארץ ישראל

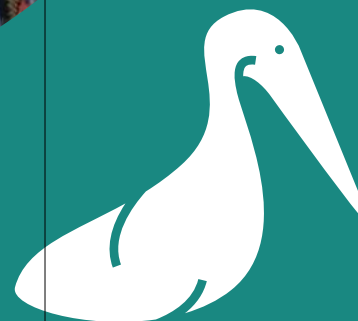
רעיונות מרכזיים היישוב שלי בראי תולדות ארץ ישראל

פרויקט "גלויה לעיר" יוצא לדרך זו השנה האחת עשרה. הפרויקט היוקרתי מתקיים בשיתוף פעולה בין מוזאון ראשונים לתולדות פתח תקוה לאגף לחינוך חינוך יסודי ולאגף לחינוך מיוחד ובו נבחרים עד 15 תלמידים מכיתות ד' בכל בית ספר שיוצרים גלויה לעיר במהלך השנה. הפרויקט מתכתב השנה עם התערוכה "ריח הדמים" המוצגת במוזאון ראשונים לתולדות פתח תקוה. פתח תקוה היתה מעצמת פרדסנות. במציאות בה אנו חיים, בה השטחים הירוקים הולכים ופוחתים והבינוי שמגיע בשם הפיתוח סוגר עלינו, יש חשיבות להראות לדור הצעיר מה היה פה ואת חשיבות השמירה על השטחים הפתוחים, כמו גם על מבנים ואתרים לשימור, המהווים את המורשת של דור המייסדים ואת ההיסטוריה שלנו.

בסוף השנה תוצג בקריית המוזאונים תערוכה של התוצרים.

התכנית משתלבת בתכניות הלימודים, בתחומי מורשת, מנהיגות ויזמות.

ההשתתפות בפרויקט גלויה לעיר הינה ללא עלות

חגשנות ויצחות כראי האמנות

נושא	סיור מעשיר בתערוכות המוזאון לאמנות
תת סל	תחומי אמנויות, חברה ורוח
משך יחידת הביקור	שעה וחצי - 45 דקות מפגש במוזאון + 45 דקות סדנה
הנושא בתכנית הלימודים	מנהיגות ויזמות, אמנות, הכרת מושגים ואמנויות שונות

מוקד ההוראה וסוגיה מרכזית

ביקור בתערוכה במוזאון, התבוננות ביצירות האמנות וחשיפה לדימויים חזותיים מחדדים מיומנויות חשיבה, ונותנים כלים להתבוננות ביקורתית, יצירתיות והרחבת יכולת ההבעה. להיכנס לראשו של אמן, לדמיין, להסתקרן וליצור. לגלות את עושרה של התערוכה המוצגת ואת סודותיה, לשמוע את סיפורן של יצירות האמנות מלידתן ועד להצגתן לקהל הרחב, ואז לעבור לסדנת יצירה ייחודית בהשראת התערוכה.

התוכנית תומכת בלימודי מפתח ה"ב ומעודדת ערכים כגון עידוד הסקרנות והעניין, שאיפה למציאות ולמיצוי יכולות, מחשבה עצמאית ויזמה, סולידריות ועזרה לזולת ומחויבות לטבע ולצדק סביבתי.

אמנית: דנה לוי
צלם: רוני טוביה

ריח הקרים

נושא	פנח תקוה - מעצמת פרדסנות, בעקבות הפרדסים שהיו ואינם
תת סל	תחומי מורשת, חברה ורוח
משך יחידת הביקור	שעה וחצי - 45 דקות מפגש במוזאון + 45 דקות סדנה
הנושא בתכנית הלימודים	מורשת, מנהיגות ויזמות
מוקד ההוראה וסוגיה מרכזית	פנח תקוה - מעצמת פרדסנות.

התערוכה באה להמחיש את השינוי הדרסטי שחל בעיר מבחינת היקף הפרדסים, שהיו סימן ההיכר של המושבה ותרמו רבות להתפתחותה ולשגשוגה. במציאות בה אנו חיים, השטחים הירוקים הולכים ופוחתים לטובת התפשטות הבניה העירונית, לפיכך אנו נדרשים לחשוף את הדור הצעיר לעבר המקומי ולהנחיל לו את ערך השמירה על שטחים פתוחים, כמו גם על מבנים ואתרים לשימור, המהווים את המורשת של דור המייסדים ואת ההיסטוריה שלו. התכנית משתלבת בתכניות הלימודים, בתחומי מורשת, מנהיגות ויזמות.

סדנת יצירה בה יכינו התלמידים נייר לוגו אישי כגון זה שעטפו בו את פרי ההדר.

אמנית: דפנה קפמן

זוכרים לחיים

נושא	הנצחה וזיכרון בראי ההיסטוריה והאמנות
תת סל	תחומי מורשת, חברה ורוח
משך יחידת הביקור	שעה וחצי - 45 דקות מפגש + 45 דקות סדנה
הנושא בתכנית הלימודים	הנצחה וזיכרון

רעיונות מרכזיים

חבילת ההדרכה באמנות ובהיסטוריה מאפשרת ראייה רבת-תרבותית אותנטית המעניקה לתלמידים חוויית לימוד ברוח אחרת. בבית יד לבנים נערכים מפגשים ייחודיים בנושא הנצחה וזיכרון - תוכנית מיוחדת לחודש הזיכרון המשתלבת בלימודי המורשת וההיסטוריה. התלמידים משתתפים בפעילות חקר בתערוכת הנצחה בבית יד לבנים. התכנית משתלבת עם ביקור בתערוכת האמנות בגלריית האוסף, אשר מציגה מידי שנה עבודות מאוסף המוזאון הקשורות לנושא.

לאחר הפעילות תתקיים **סדנת יצירה**.

אמן: דב פייגין
אוסף מוזאון פתח תקוה לאמנות

היתרון בלימוד הנושא בבית יד לבנים:

בית יד לבנים הוקם ביוזמתם של עיריית פתח תקוה והמשפחות השכולות. אבן היסוד הונחה בשנת תשי"א 1951, כשהמטרה: הקמת מפעל הנצחה חי, בו שואבים ידע בנושא הנצחה ומורשת קרב של בני פתח תקוה שנפלו במערכות ישראל. על מפעל זה, שהינו בית יד לבנים הראשון שנוסד להנציח את הבנים והבנות שנפלו, וששימש דוגמה לכל הבתים מסוגו בארץ, זכו הבית ומנהלו הראשון, ברוך אורן, בפרס ישראל בשנת תש"ם 1980. באולם הזיכרון מונצחים חללי צה"ל וחללי המחתרות בני פתח תקוה ויישובי הסביבה. החללים מונצחים ב-4 חדרי הנצחה. בכל חדר הנצחה שמות הנופלים לפי מלחמות. בבית יד לבנים ישנם מוצגים שנמסרו במשך השנים כדי להנציח את זכרם של הנופלים, כל מוצג מביא עימו סיפור מרתק ומרגש.

בית הדפוס ההיסטורי

בעקבות שירי עמנואל זמיר

תיאור הפרויקט

הפרויקט אמצ' אתר נערך ביוזמת המועצה לשימור אתרים ונועד לחזק את החיבור בין התלמידים עם אתר היסטורי. הפרויקט יתקיים בקריית המוזאונים, בהובלת מחלקת החינוך של המתחם וכן יכלול ביקור חווייתי בבית הדפוס ההיסטורי הנמצא בלב המושבה, ברח' חובבי ציון 14 בחצר. בסיום הפרויקט תתקיים תערוכה מתוצרי התלמידים.

רב גילאי

קהל יעד

מוקד ההוראה וסוגיה מרכזית

בית הדפוס ההיסטורי - בבית הזה, שבתחילת דרכו שימש כבית משפחת פישצנר ובנוי בסגנון אופייני לעלייה הראשונה – לבני בוץ מעוררב בקש ובשיטה הבגדדית, נולד וגדל המלחין עמנואל זמיר, שהמוסיקה שלו הושפעה מהכפרים הערבים באזור. מספרים שבילדתו, כאשר אמו הייתה זקוקה לעזרתו היא ידעה שהיא תוכל למצוא את עמנואל יושב מתחת לעץ האקליפטוס ומנגן בחליל. בשנות ה-30 הושכר המבנה לבית דפוס, בו הדפיסו את ניירות העטיפה שעטפו את התפוזים שנשלחו לחו"ל עם הלוגו JAFFA.

✓ חיזוק הקשר של ילדי העיר עם המקום באמצעות היכרות עם העבר ודמויות מהעבר.

✓ שימור בית הדפוס מאפשר למידה והכרה של ההיסטוריה של פתח תקוה וסגנונות הבניה השונים שהיו בה. בית הדפוס הינו בית בוץ ואחד הבתים הבודדים שנשארו ושומרו, דרכם אנחנו יכולים ללמוד ולהכיר את מה שהיה פעם בימים שפתח תקוה עדיין הייתה מושבה בתחילת דרכה.

✓ היכרות עם מתחם קרית המוזאונים וחשיפה לפעילות האמנותית וההיסטורית המתקיימת במתחם.

✓ פעילויות יצירה בסדנת ההדפס והאמנות של המוזאון.

✓ היכרות עם מושגים מתחום האמנות ופיתוח חשיבה יצירתית.

✓ היכרות עם הארכיון לתולדות פתח תקוה.

תכנית המפגשים - בעקבות שירי עמנואל זמיר:

מפגש ראשון	המועצה לשימור אתרים / הצגת הפרויקט לתלמידים (המפגש יתקיים בבית הספר)
מפגש שני	ביקור בבית הדפוס ההיסטורי וסיפורו של עמנואל זמיר
מפגש שלישי	סדנת קולאז' לשירי עמנואל זמיר - במוזאון
מפגש רביעי	ביקור במוזאון ראשונים ובארכיון - במוזאון
מפגש חמישי	סדנת הדפס לשירי עמנואל זמיר - במוזאון
מפגש שישי	סדנת איור לשירי עמנואל זמיר - במוזאון
מפגש שביעי	פתיחת התערוכה
	כל מפגש יארך כ-3 שעות (עם הפסקה באמצע), בתאריכים שיתואמו מול בית הספר. בסיום הפרויקט תוצג תערוכה עם העבודות שיצרו התלמידים.ות.
עלות לכיתה	2,555 ₪

חופים מחוץ לחסרת

אנו מציעים יצירת מעטפת המורכבת מתוכנית הלימוד הבית ספרית והעשרתה דרך מפגשים עם אמנות והקשריה הרחבים: מדע, זהות, תרבות, גאוגרפיה, היסטוריה וכו'. תכנית העשרה זו מיועדת לקידום חשיבה יצירתית, מקורית ומעמיקה על תכני דעת שונים, דרך עולם האמנות והיצירה. השיעורים כוללים מפגש מקדים עם תכני בית הספר וגיבוש תכנית מותאמת, התנסות בטכניקות יצירה רבגוניות, מפגש עם אמנים ועוד. בסיום הפרויקט תוצג תערוכה ברחבי בית הספר.

אמן: אביב גרינברג
צילום: אלעד שריג

קהל יעד רב גילאי

מוקד ההוראה וסוגיות מרכזיות

- ✓ תמיכה לתכנית בית הספר והעמקת הלימוד המתקיים בכיתה.
- ✓ הענקת כלים לקריאת המציאות שאנו חיים בה, מנקודת מבט סקרנית וחוקרת.
- ✓ עבודה בסדנאות מותאמות - עיבוד חווייתי התורם לפיתוח יכולת החשיבה, הפרשנות והניסוח.
- ✓ יציאה מן המרחב הבית ספרי אל המרחב המוזאלי - הזדמנות לחוות את היצירות באופן חושי ובלתי אמצעי.

התכנית הינה שנתית או חצי שנתית - מספר המפגשים נקבע בתיאום עם בית הספר המזמין, במהלכה מגיעים התלמידים אל המוזאון מדי חודש למפגש בן שעתיים. כל מפגש עוסק בנושא אחר ומשולב הרצאה/סיור בתערוכה/סדנה יצירתית.

אנו מקדמים בברכה שיתופי פעולה ובונים את תכני המפגשים באופן פרטני לצרכי הקבוצה, בהתאם למטרות שבית הספר שואף לקדם ולידע שהוא מבקש להנחיל.

לשאת בכל אחיפת

כל התכניות החינוכיות במוזאון פתח תקוה לאמנות ובמוזאון ראשונים מותאמות ומוגששות גם לבעלי צרכים מיוחדים בכל קשת הגילים. צוות המוזאון, עליו נמנות גם מטפלות באמנות ונשות חינוך מיוחד, יתאים באופן אישי את התוכניות במוזאון לצרכים השונים.

לפרטים נוספים ולהזמנות לפנות לטל:

tals@ptikva.org.il 03-9286304

petachtikvamuseum.com | facebook.com/petachtikvamuseum

petah-tikva.rishonim.org.il | facebook.com/ptarchive

מוזאון
petach tikva
פתח תקוה
museum
לאמנות
of art

מוזאון ראשונים
founders museum
לתולדות
for the history
פתח תקוה
of petach tikva

גסט |
עיריית פתח תקוה
PETACH TIKVA